

Bezuinigingsplan 2015 - 2018

Colofon

Samenstelling:	Hoofdafdeling Financiën en Control Afdeling Beleidscoördinatie, Onderzoek en Statistiek
Informatie:	0492 - 58 72 37, www.helmond.nl
Ontwerp:	Outputcentrum gemeente Helmond
Fotografie:	Afdeling Communicatie, Pressvisuals
Druk:	Outputcentrum gemeente Helmond

Bezuinigingsplan

2015 - 2018

Inhoud

Inleiding	5
Programma 1 Veiligheid en handhaving	6
1.1 Bijdrage veiligheidsregio	6
Programma 2: Werk en inkomen.....	6
Programma 3 Zorg en Welzijn.....	7
3.1 Accommodatiebeleid.....	7
3.2 Wmo individuele voorzieningen en reëel ramen.....	7
3.3 Reëel ramen Wmo	8
3.4 GGD en Zorgboog	8
3.5 Algemeen Maatschappelijk Werk.....	8
3.6 Mantelzorg	9
Programma 4 Jeugd en onderwijs.....	10
4.1 Speeltoestellen.....	10
4.2 Leerlingenvervoer	10
4.3 Peuterspeelzaalwerk/VVE	10
4.4 Leges kinderopvang/peuterspeelzaalwerk/gastouderopvang	11
4.5 Onderwijshuisvesting - buitenonderhoud.....	11
4.6 Onderwijshuisvesting – Voortgezet onderwijs	11
Programma 5 Cultuur	12
Programma 6 Sport en recreatie	13
6.1 Beheer sportvelden.....	13
6.2 Sport - Klein onderhoud sportaccommodaties.....	13
Programma 7 Economisch beleid en werkgelegenheid	14
7.1 Algemeen budget t.b.v. acquisitie en promotie.....	14
7.2 Innovatief vermogen bedrijfsleven	14
Programma 8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting.....	15
8.1 Verhogen leges bouwinitiatieven en bestemmingsplannen.....	15
8.2 Externe planontwikkeling	15
Programma 9 Stedelijke vernieuwing & programma 11 Openbare ruimte: Centrum.....	16
9.1 Onderhoud en beheer Centrum	16
Programma 10 Mobiliteit.....	16
Programma 11 Openbare ruimte en natuurbescherming.....	17
11.1 Wegenonderhoud	17
11.2 Landwegen.....	17
11.3 Openbare verlichting.....	17
11.4 Wegen reiniging	18
11.5 Mobiel toilet Havenplein.....	18
11.6 Afschaffen muntgeld parkeren	18
11.7 Bewegwijzering	19
11.8 Hermarkering	19
11.9 Openbaar groen	19
11.10 Bosonderhoud.....	20
11.11 Structureel verlagen onderhoudsniveau openbare ruimte.....	20
Programma 12 Milieu	21
Programma 13 Bestuur en organisatie.....	22
13.1 Onderhoud gemeentelijke gebouwen en terreinen.....	22
13.2 Samenwerking Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCe).....	22
13.3 Bijdrage Metropoolregio Eindhoven.....	22
13.4 Bezuinigingen op organisatie.....	23
Overig	24
14.1 Verlaging investeringsniveau	24
Alternatieve bezuinigingsvoorstellen	25
Programma 3 Vrijwilligerswerk en ondersteuning.....	25
Programma 5 extra bezuiniging Cultuur.....	25
Programma 6 Sportgala	26
Programma 6 Zwemvangnetregeling.....	26
Programma 6 Zwemvoorziening	26
Programma 11 Pollerpalen	27

Programma 11 Fietsparkeren	27
Programma 11 Hertenkampen.....	27
Programma 11 Verwijdering fonteinen.....	28
Programma 11 onderhoudsniveau openbare ruimte	28
Totaal overzicht bezuinigingen.....	29
Totaal overzicht alternatieve bezuinigingsvoorstellen.....	30

Inleiding

In de begroting van 2014 is een bezuinigingsvoorstel op hoofdlijnen opgesteld, waaraan in de begroting 2015 concreet invulling moet worden gegeven. Dat concrete bezuinigingsplan ligt nu voor u en daarmee ook een sluitende begroting en meerjarenbegroting voor 2015. Het plan omvat een pakket bezuinigingen, waarmee invulling wordt gegeven aan de voorzet uit 2014 en richting wordt gegeven aan de keuze voor een sociaal, economisch, aantrekkelijk en toekomstbestendig Helmond.

Op basis van voorliggende begroting 2015 is een uiteindelijke bezuiniging nodig van bijna €9,8 miljoen. Het bezuinigingsplan voorziet bij volledige realisatie in een bezuinigingsopbrengst van bijna €10,4 miljoen. Gelet op de vele (toekomstige) onzekerheden achten wij deze marge nodig om ook in de komende jaren weer een sluitende meerjarenbegroting voor 4 jaar te kunnen presenteren.

In dit bezuinigingsplan is ook een lijst met alternatieve mogelijkheden opgenomen. Hiermee wordt u als raad in de gelegenheid gesteld om uw eigen afwegingen te maken en indien gewenst binnen het perspectief van een sluitende meerjarenbegroting het voorstel van het college eventueel aan te passen.

Ieder afzonderlijk voorstel is voorzien van een toelichting op de inhoud van de concrete bezuiniging en de mogelijke impact die het op het gemeentelijk beleid en/of de stad zal hebben. Vervolgens treft u de daadwerkelijke financiële doorrekening van het voorstel aan.

Een aantal voorstellen heeft het karakter van budgetaanpassingen, die mogelijk zijn doordat de bestedingen achterblijven bij het beschikbare budget. Dat is in dat geval in de toelichting bij het voorstel aangegeven. Tevens is dat zichtbaar gemaakt in de samenvattende overzichten die aan het einde zijn opgenomen.

Het bezuinigingsplan is voor 2016 niet toereikend en levert vooralsnog een tekort op van €1,7 miljoen. Gelijktijdig levert het bezuinigingsplan voor 2015 een surplus op.

In het meerjarenperspectief op pagina 26 van de begroting 2015 is inzichtelijk gemaakt, hoe 2016 met het surplus van 2015 én met de inzet van aanvullende incidentele middelen sluitend gemaakt kan worden.

De financiële recapitulatie geeft het volgende beeld.

	2015	2016	2017	2018
(bedragen x € 1.000)				
Bezuinigingstaakstelling	-1.325	-7.887	-9.770	-9.770
Bezuinigingsplan: voorstellen	<u>2.080</u>	<u>6.197</u>	<u>10.198</u>	<u>10.373</u>
Saldi	755	-1.690	428	603
<i>Alternatieve voorstellen</i>	<i>35</i>	<i>800</i>	<i>1.357</i>	<i>1.854</i>

Programma 1 Veiligheid en handhaving

1.1 Bijdrage veiligheidsregio

Binnen de Veiligheidsregio wordt gewerkt aan een nieuwe toekomstvisie. Daarbij is een bezuinigingsopgave aan de regio meegegeven. Deze bezuiniging kan worden doorvertaald in een verlaging van de gemeentelijke bijdrage aan de veiligheidsregio.

De veiligheidsregio werkt aan een bezuinigingsscenario waarbij de hele brandweer onder de loep wordt genomen. Op basis van de eerste indicaties mogen we er van uitgaan, dat dit voor Helmond naar verwachting een bezuiniging van € 300.000 gaat opleveren.

Huidig budget € 5.007.000

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Bijdrage veiligheidsregio		100.000	200.000	300.000

Programma 2: Werk en inkomen

Omdat we kiezen voor een sociale stad waarin iedereen kan meedoen, wij een vangnet willen bieden aan hen die dat echt nodig hebben en waarbij we banen voor onze inwoners belangrijk vinden, kiezen we er voor om niet op programma 2 te bezuinigen.

Programma 3 Zorg en Welzijn

3.1 Accommodatiebeleid

Vernieuwing/innovatie staat de komende periode centraal in het accommodatiebeleid. Daarbij gaat het om de vraag hoe de wijkaccommodaties op een andere wijze geëxploiteerd en beheerd kunnen worden. De mogelijkheden hiervoor zullen, samenhangend met de kracht van een wijk, variëren per wijk. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de afbouw van het professioneel beheer in die wijken waar dit op een andere wijze ingevuld kan worden en/of een grotere vrijheid bij de wijken hoe zij hun accommodaties(s) exploiteren en beheren.

Natuurlijk roept dit vragen op rondom de continuïteit en kwaliteit. Antwoorden hierop zijn van te voren niet te geven. De oplossingen zullen samen met de inwoners en andere bij een wijk betrokken partijen gevonden moeten worden. Co-creatie staat centraal in het vinden van oplossingen.

Een ander spoor dat meegenomen zal worden is om te kijken naar de hoeveelheid maatschappelijk vastgoed en het maximaal benutten daarvan. In alle wijken is het aantal m² maatschappelijk vastgoed meer dan voldoende (ruim boven landelijke benchmark). Efficiënter gebruik kan leiden tot het vrijspelen en afstoten van gemeentelijke accommodaties.

Huidig budget circa € 2.100.000 (€ 1.100.000 huur en exploitatie, € 1.000.000 beheer)

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Accommodatiebeleid		500.000	500.000	500.000

3.2 Wmo individuele voorzieningen en reëel ramen

De huidige budgetten van de individuele Wmo-voorzieningen, zoals voor wonen, vervoer en hulpmiddelen, worden sinds 2011 niet geheel verbruikt. Daarnaast zijn er in 2014 nieuwe contracten afgesloten die financiële voordelen opleveren. De overschotten van de voorgaande jaren zijn aan de reserve Wmo toegevoegd. Op basis van het uitgavenpatroon van de afgelopen jaren en de omvang van de inmiddels gevormde reserve kan de begroting bijgesteld worden.

Huidig budget € 3.717.000

Bezuiniging in euro's

	2015*	2016*	2017	2018
Wmo individuele voorzieningen	266.000	215.000	89.000	89.000
Reëel ramen		500.000	500.000	500.000

* Het bedrag van bezuinigingen is in 2015 en 2016 hoger i.v.m. de gefaseerde verlaging van de middelen gemeentefonds i.v.m. hergebruik scootmobielen e.d.

3.3 Reëel ramen Wmo

Zie hierboven.

3.4 GGD en Zorgboog

De bezuiniging op de GGD en Zorgboog hangt deels samen met de keuze voor de huidige taakverdeling tussen deze partners. Op dit moment houdt de Zorgboog zich bezig met 0-4 jarigen en de GGD heeft de focus op 4-19 jarigen. Er kunnen voordelen worden bereikt rondom het schakelpunt 4-jarigen door dat efficiënter in te richten. Ook kan een intensivering van de samenwerking tussen beide organisaties meer budgettaire voordelen opleveren op het gebied van jeugdgezondheidszorg. Daarnaast heeft het algemeen bestuur van de GGD besloten tot de verkoop van het pand "de Callenburgh". Dit zal resulteren in een structureel lagere bijdrage (€24.000) van de Gemeente Helmond aan de GGD. Daar het hier gaat om een gemeenschappelijke regeling zullen wij ons inspannen om samen met de overige deelnemende gemeenten deze bezuinigingen te realiseren.

Wat betreft de Zorgboog wordt in samenwerking met de Peelgemeenten de inflatiecorrectie niet toegepast. Dit leidt tot een structureel voordeel. Ook is het de verwachting dat het aantal geboorten de komende jaren iets terug lopen.

Huidig budget GGD € 1.200.000, Zorgboog € 1.400.000

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
GGD		50.000	50.000	50.000
Zorgboog		100.000	100.000	100.000

3.5 Algemeen Maatschappelijk Werk

Ondanks de, als gevolg van de economische crisis, groeiende vraag naar individuele ondersteuning vanuit het Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW) zien we hier mogelijkheden tot bezuiniging. Allereerst maakt de LEVgroep steeds vaker gebruik van vrijwilligers in het AMW. Daarnaast vragen we de LEVgroep om in haar methodieken meer in te zetten op de eigen kracht van inwoners en het gebruik van het eigen netwerk. Van inwoners met voldoende draagkracht verwachten we dat zij de ondersteuning (deels) zelf organiseren of financieren. Ook met betrekking van het sociaal raadsliedenwerk willen we deze lijn doorvoeren. We leggen een taakstellende korting op het AMW op. Omdat we de ondersteuning zo licht mogelijk willen houden, problemen in een vroegtijdig stadium willen aanpakken om zo de toestroom naar de duurdere specialistische hulp te voorkomen, is het van belang om aandacht te houden voor het bereiken en toeleiden van de kwetsbare groepen richting AMW en het vinden van voldoende vrijwilligers.

Huidig budget subsidie LEVgroep: AMW € 570.000, Sociaal raadsliedenwerk € 310.000

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Algemeen Maatschappelijk Werk		50.000	50.000	50.000

3.6 Mantelzorg

In vergelijking met andere gemeenten besteedt Helmond relatief veel budget aan mantelzorg (Benchmark Wmo). Op de directe ondersteuning van mantelzorg en de noodzakelijke respijtzorg willen we niet bezuinigen. Op de informatie- en adviesfunctie kan dat ons inziens wel, mede omdat er alternatieve aanbieders voor informatie en advies zijn, zoals zorginstellingen maar ook ICT-oplossingen (GuidoHelmond.nl en zorgsite.nl) en andere (professionele) generalisten in de wijken. Het is wel belangrijk om te blijven monitoren of de kwetsbare mantelzorgers bereikt blijven worden en indien nodig de noodzakelijke maatgerichte ondersteuning krijgen.

Huidig budget subsidie LEVgroep € 320.000; € 160.000 voor informatie, advies en cliëntenondersteuning, € 160.000 voor vrijwillige thuiszorg (respijtzorg mantelzorgers)

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Mantelzorg		50.000	50.000	50.000

Programma 4 Jeugd en onderwijs

4.1 Speeltoestellen

Het inrichten van speelplekken en het plaatsen van speeltoestellen is geen wettelijke taak. Wel bepaalt de wet dat de gemeente verantwoordelijk is voor de veiligheid van eenmaal geplaatste toestellen en het veilig gebruik van de openbare ruimte. Deze rol is niet overdraagbaar aan burgers en/of wijkraden en derden. De kosten voor speelplekken en -toestellen in de openbare ruimte kunnen wel worden teruggebracht door het aantal te beperken en toestellen alleen te vervangen indien dat echt noodzakelijk is. Daarnaast kan het (dagelijks) onderhoud of financiering van (vervangende) toestellen samen met bewoners/omwonenden en/of derden worden opgepakt. Oplossingen om de gewenste bezuinigingen te realiseren zullen samen met betrokken inwoners en andere organisaties (in de buurt/wijk) gezocht moeten worden.

Huidig budget € 280.000

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Speeltoestellen		35.000	70.000	70.000

4.2 Leerlingenvervoer

De huidige budgetten voor leerlingenvervoer worden niet geheel verbruikt. Op basis van de huidige aantallen leerlingen en de huidige contracten kan het budget verlaagd worden. Het taakpakket wijzigt hierdoor niet.

Huidig budget € 1.175.000

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Leerlingenvervoer	50.000	50.000	50.000	50.000

4.3 Peuterspeelzaalwerk/VVE

De subsidiëring voor peuterspeelzaalwerk wordt structureel verlaagd. Dit betekent dat er een groter beroep zal worden gedaan op de financiële zelfredzaamheid van de Stichting Peuterspeelzalen Spring en de flexibele schil verdwijnt om in geval van wachtlijsten snel een peuterspeelzaal uit te breiden.

Huidig budget € 417.500 gemeentelijk budget; € 1.850.000 rijksbudget

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Peuterspeelzaalwerk/VVE	65.000	65.000	65.000	65.000

4.4 Leges kinderopvang/peuterspeelzaalwerk/gastouderopvang

Een gemeente mag leges heffen voor aanvragen tot exploitatie van een kindercentrum, peuterspeelzaal, gastouderbureau of voorziening voor gastouderopvang. Dit doen wij op dit moment niet, maar we gaan dit per 1 januari 2015 wel doen. Dit betekent een legesheffing per nieuwe aanvraag van € 666,32 voor KDV, BSO, BOB en PSZ en € 418,55 voor een gastouder. Mogelijk wordt de kostprijs voor de gebruikers van kinderopvang iets hoger, doordat de aanbieders de kosten voor de leges zullen doorberekenen aan hun klanten.

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Leges kinderopvang/peuterspeelzaalwerk/gastouderopvang	27.000	27.000	27.000	27.000

4.5 Onderwijshuisvesting - buitenonderhoud

Vanaf 2015 wordt het budget voor buitenonderhoud scholen (primair en speciaal onderwijs) direct door het Rijk aan de scholen ter beschikking gesteld zonder tussenkomst van de gemeente. Het bedrag hiervoor (€376.000) wordt gekort op het gemeentefonds. Aangezien we in de begroting structureel meer geld hebben gereserveerd voor het buitenonderhoud van scholen, maar niet langer hiervoor verantwoordelijk zijn, kan ook dit restantbudget worden geschrapt. In verband met mogelijk na-ijlende uitgaven in 2015 wordt deze bezuiniging ingaande 2016 doorgevoerd.

Huidig budget € 1.221.000 (na korting gemeentefonds € 345.000)

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Schrappen restant budget onderhoud scholen		345.000	345.000	345.000

4.6 Onderwijshuisvesting – Voortgezet onderwijs

Het budget Voortgezet Onderwijs wordt structureel niet geheel verbruikt. Budget en besteding zijn, enerzijds door de indexatie van het budget en anderzijds door de inhoudelijke afspraken in het onderliggende contract, uit de pas gaan lopen. Een aanpassing van het budget is mogelijk.

Huidig budget: € 1.319.000

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Budget Voortgezet Onderwijs	30.000	30.000	30.000	30.000

Programma 5 Cultuur

Op programma 5 Cultuur willen we vanaf 2016 structureel € 1.000.000 gaan bezuinigen. We zullen de ruimte voor deze bezuinigingen vooral zoeken in onze bijdragen aan professionele culturele organisaties. Samen met hen gaan wij de uitdaging aan om te kijken hoe het cultureel aanbod in Helmond op peil kan blijven met minder overheidsbudget. Co-creatie staat centraal in het vinden van oplossingen, waarbij zeker ook betere samenwerking tussen de organisaties tot de mogelijke oplossingen hoort.

Vanuit onze visie waarbij we kiezen voor een sociale stad, willen we in principe niet bezuinigen op de amateurkunst en de diverse culturele activiteiten die door vrijwilligers worden georganiseerd. Dit zijn activiteiten waarmee mensen zich kunnen ontwikkelen en die zorgen mede voor de verbindingen in de stad.

Huidig budget € 11.639.000 (totaal programma)

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Totaal professionele culturele instellingen		1.000.000	1.000.000	1.000.000

Programma 6 Sport en recreatie

6.1 Beheer sportvelden

Op dit moment is de gemeente (financieel) verantwoordelijk voor het onderhoud en beheer van de sportvelden. De verenigingen betalen huur voor het gebruik van de velden en daarmee wordt ongeveer 1/3 van de kosten afgedekt. Om de bezuinigingen op dit terrein te realiseren zal met de verenigingen gekeken worden wat zij, aanvullend op reeds bestaande afspraken, aan extra onderhoudswerkzaamheden kunnen uitvoeren. Voor verenigingen ligt hier de uitdaging om te kijken wat zij zelf met hun leden en samen met andere collega-verenigingen kunnen organiseren. Mochten zij geen onderhoudswerkzaamheden kunnen of willen doen dan zal de huur omhoog gaan.

Bij het maken van de plannen zal rekening gehouden moeten worden met het feit dat onderhoud en beheer van sportvelden geen wettelijke taak van de gemeente is. Echter bepaalt de wet wel dat de gemeente verantwoordelijk is voor een veilig gebruik van de aanwezige terreinen. Deze rol is niet overdraagbaar aan burgers en/of wijkraden en derden.

Huidig budget € 360.000

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Beheer sportvelden			80.000	80.000

6.2 Sport - Klein onderhoud sportaccommodaties

Het budget voor klein onderhoud sportaccommodaties wordt structureel niet geheel verbruikt. Een aanpassing van het budget is mogelijk.

Huidig budget: € 179.000

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Sport – klein onderhoud sportaccommodaties		30.000	30.000	30.000

Programma 7 Economisch beleid en werkgelegenheid

7.1 Algemeen budget t.b.v. acquisitie en promotie

Het gebruik van het huidige algemene budget van de afdeling economie en cultuur dat beschikbaar is voor acquisitie en promotie wordt tegen het licht gehouden. Dit betekent dat bestaande lidmaatschappen op hun effectiviteit bekeken worden, evenals verschillende activiteiten zoals het inkopen van advertentieruimte en inkoop van ruimte voor artikelen en columns, het deelnemen met stand aan congressen, het organiseren van thematische bijeenkomsten/symposia en het ontvangen van (buitenlandse) delegaties. We kiezen voor die activiteiten die het meeste opleveren voor (de promotie van) Helmond.

Huidig budget € 17.000

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Algemeen budget E&C t.b.v. acquisitie en promotie	7.000	7.000	7.000	7.000

7.2 Innovatief vermogen bedrijfsleven

Met het terugbrengen van dit budget van € 100.000 naar € 20.000 wordt het noodzakelijk om selectiever te zijn bij de initiatieven vanuit het bedrijfsleven waaraan we een bijdrage willen leveren. Met het (resterende) budget innovatief vermogen bedrijfsleven kunnen we als gemeente initiatieven/projecten uit het veld ondersteunen of versnellen. Vaak zijn deze gericht op de samenwerking van het bedrijfsleven met onderwijs.

Huidig budget € 100.000

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Innovatief vermogen bedrijfsleven		80.000	80.000	80.000

Programma 8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

8.1 Verhogen leges bouwinitiatieven en bestemmingsplannen

De huidige kosten die gemaakt worden voor bestemmingsplannen liggen hoger dan de leges die in rekening gebracht worden. Voor bouwinitiatieven worden helemaal geen leges in rekening gebracht. Het voorstel is door andere legesbedragen in rekening te brengen de opbrengsten voor de gemeente verhoogd kunnen worden. Bij het vaststellen van de nieuwe bedragen wordt rekening gehouden met hetgeen in de regio gevraagd wordt.

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Verhogen leges bouwinitiatieven en bestemmingsplannen	21.000	21.000	21.000	21.000

8.2 Externe planontwikkeling

De structurele externe kosten voor onderzoeken en dergelijke bij planontwikkeling willen we allereerst omlaag brengen door minder uit te besteden en meer door interne specialisten te laten uitvoeren. Daarnaast willen we indien er externe expertise ingekocht moet worden, dit vaker doen via het aanvragen van een specifiek krediet. Het budget wordt bruto verminderd met een ton.

Huidig budget € 200.000,- (bruto); € 100.000,- (netto).

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Externe planontwikkeling (netto)		50.000	50.000	50.000

Programma 9 Stedelijke vernieuwing & programma 11 Openbare ruimte: Centrum

9.1 Onderhoud en beheer Centrum

Binnen zowel programma 9 (centrum: onderhoud en beheer) als programma 11 (kwaliteitsimpuls centrum) zijn posten voor het onderhoud en beheer in het centrum opgenomen. De budgetten hebben een extra hoog onderhoudskwaliteitsniveau tot doel, zo worden reparaties snel uitgevoerd en wordt er extra schoongemaakt.

Op het totaal van de budgetten zal uiteindelijk € 100.000 worden bezuinigd. Het kwaliteitsniveau van het centrum is wel een van de punten waarop Helmond zich onderscheidt van andere winkelcentra. Met een verlaging van het onderhoudsniveau kunnen bezoekers mogelijk minder tevreden worden. Echter er zijn in het centrum meerdere belanghebbenden, zodat samen met onder andere centrummanagement en ondernemers in het centrum gekeken zal moeten worden hoe deze bezuiniging mogelijk opgevangen kan worden.

Huidig budget € 53.000 (programma 9) en € 216.000 (programma 11)

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Onderhoud en beheer Centrum	50.000	100.000	100.000	100.000

Programma 10 Mobiliteit

Voor programma 10 zijn geen bezuinigingsvoorstellen geformuleerd omdat dit programma betrekking heeft op investeringen.

Programma 11 Openbare ruimte en natuurbescherming

11.1 Wegenonderhoud

Door zowel een versobering van de onderhoudsmaatregelen bij grootonderhoud van elementverhardeningen, zoals het hergebruik van bestratingsmateriaal bij herbestrating van wegen en paden, als door het versoberen van het kleinschalig onderhoud van elementverhardingen kan bezuinigd worden. Door dergelijke maatregelen kan het kwaliteitsbeeld worden aangetast en doordat de ernst van de oneffenheden toeneemt leidt dit mogelijk tot grotere ergernis van de gebruiker en meer klachten.

Huidig budget € 3.844.000

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Wegenonderhoud		360.000	360.000	360.000

11.2 Landwegen

In het verleden zijn de meest gebruikte landwegen semi-verhard met puingranulaat. Dit half verharde wegdek heeft minder te lijden van weersinvloeden en spoorvorming. Het geraamde budget is afgelopen jaren niet geheel verbruikt wat een structurele verlaging van het budget rechtvaardigt.

Huidig budget € 44.000

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Landwegen	20.000	20.000	20.000	20.000

11.3 Openbare verlichting

Door bij vervanging van de openbare verlichting geen extra lichtpunten bij te plaatsen kan op dit budget bezuinigd worden. Incidenteel zal er een uitzondering gemaakt worden als er sprake is van onveilige locaties die opgelost kunnen worden met extra lichtpunten of een sterker verlichtingsniveau.

Huidig budget € 1.352.000

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Openbare verlichting	75.000	75.000	75.000	75.000

11.4 Wegen reiniging

De kosten voor het onderhoud en beheer van de wegen kunnen beperkt worden door minder werkzaamheden uit te laten voeren. Dit betekent mogelijk dat het afgesproken beeldkwaliteitsniveau niet langer vast gehouden kan worden. Opgemerkt dient te worden dat ten einde een veilig gebruik van de verhardingen te kunnen maken, reiniging (zwerfvuil verwijderen, onkruidbestrijding, etc.) wettelijk noodzakelijk is. De vraag is in hoeverre de achteruitgang kan worden opgevangen door de samenwerking met anderen in de woon- of werkomgeving, zoals initiatieven van bewoners en/of bedrijven.

Huidig budget € 548.000

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Wegen reiniging			100.000	100.000

11.5 Mobiel toilet Havenplein

In weekenden wordt er een mobiel toilet op het Havenplein gezet. Het mobiel toilet wordt ingezet om het wildplassen in het uitgaansgebied te beperken ten dienste van de openbare orde en veiligheid en de vervuiling in het openbaar gebied te beperken. Door het mobiel toilet in de weekenden niet meer te plaatsen ten laste van de gemeente kan deze bezuiniging gerealiseerd worden. In samenspraak met de betrokkenen in het uitgaansgebied, politie, SSH, en ondernemers zal gekeken moeten worden wat de consequentie van deze maatregel is en of het (financiering van het) mobiel toilet mogelijk op een andere manier ingevuld kan worden.

Huidig budget € 10.000

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Mobiel toilet Havenplein	10.000	10.000	10.000	10.000

11.6 Afschaffen muntgeld parkeren

Door contante betaalmogelijkheden van bestaande parkeerautomaten op straat te verwijderen kan een bezuiniging gerealiseerd worden doordat een aantal handelingen zoals geldgaring niet meer nodig is. Ook zijn er naar verwachting minder storingen bij het weglaten van contante betaalmogelijkheden. Alternatieve mogelijkheid is het aantal betaalautomaten te verlagen door op niet-strategische locaties betaalautomaten te verwijderen en over te gaan op alleen GePastParkeren of Mobiel parkeren.

Huidig budget lasten € 2.585.000 (totaal parkeren exclusief fietsparkeren)

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Afschaffen muntgeld parkeren		48.000	48.000	48.000

11.7 Bewegwijzering

In 2008 is de ANWB-bewegwijzering vervangen door retro reflecterende borden met tekst en zijn de TL-buizen achter de borden verwijderd. Dit vergt minder onderhoudskosten, waardoor het budget op deze kostenplaats structureel verlaagd kan worden.

Huidig budget externe kosten € 56.000

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Bewegwijzering	30.000	30.000	30.000	30.000

11.8 Hermarkering

(Her)markering wordt voornamelijk aangebracht op asfaltwegen. Dit gebeurt over het algemeen tegelijkertijd met het onderhoud, zodat het uitgevoerd kan worden in de slijtvaste thermoplast. Bij andere soorten bestrating wordt gekozen voor een duurzame markering als bestratingmateriaal. Gezien de onderbenutting van dit budget in de afgelopen jaren kan het structureel verlaagd worden.

Huidig budget € 69.000

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Hermarkering	20.000	20.000	20.000	20.000

11.9 Openbaar groen

De kosten voor het onderhoud en beheer van openbaar groen kunnen beperkt worden door minder werkzaamheden uit te laten voeren. Dit betekent mogelijk dat het afgesproken beeldkwaliteitsniveau niet langer vastgehouden kan worden. Opgemerkt dient te worden dat onderhoud van openbaar groen sec geen wettelijke taak is, maar openbaar gebied moet wel op een minimaal veilig niveau onderhouden worden (i.v.m. risico-aansprakelijkheid). De vraag is in hoeverre de achteruitgang kan worden opgevangen door de samenwerking met anderen in de woon- of werkomgeving, zoals initiatieven van bewoners en/of bedrijven.

Huidig budget € 2.367.000

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Openbaar groen			200.000	200.000

11.10 Bosonderhoud

De kosten voor het onderhoud en beheer van bossen kunnen beperkt worden door minder werkzaamheden uit te laten voeren. Een andere optie is de opbrengsten van subsidies en hout te verhogen. Minder onderhoud en beheer kan betekenen dat mogelijk het afgesproken beeldkwaliteitsniveau niet langer vast gehouden kan worden. Opgemerkt dient te worden dat onderhoud van bossen en natuurterreinen sec geen wettelijke taak is, maar eenmaal gerealiseerd bos moet wel duurzaam in stand gehouden worden in het kader van de Boswet en het bos moet wel op een minimaal veilig niveau onderhouden worden (i.v.m. risico-aansprakelijkheid). De vraag is in hoeverre de achteruitgang kan worden opgevangen door de samenwerking met anderen, bijvoorbeeld inwoners van Helmond in samenwerking met organisaties als IVN.

Huidig budget lasten € 223.000 en huidig budget baten € 43.000

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Bosonderhoud		50.000	50.000	50.000

11.11 Structureel verlagen onderhoudsniveau openbare ruimte

Op dit moment hanteren we scenario 1 (onderstaande tabel) voor het bepalen van de beeldkwaliteit die leidend is voor de keuzes die wij maken in het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Door een verlaging van de beeldkwaliteit in de gehele stad of bepaalde deelgebieden kunnen de structurele onderhouds- en beheerkosten verlaagd worden. Ook nu geldt niet hetzelfde niveau voor de gehele stad, zo ligt het niveau in het centrum hoger dan in de woon- en industriegebieden.

Beoogde structurele bezuiniging vindt plaats door invoering van scenario 4 uit de tabel met inbegrip van enkele specifieke bezuinigingen in het onderhoud van de openbare ruimte.

Het lagere onderhoudsniveau zal gevolgen hebben voor de uitstraling en aantrekkelijkheid van de stad als woon-, werk-, recreëer- en vestigingsplaats. De vraag is in hoeverre de achteruitgang kan worden opgevangen door de samenwerking met de inwoners, ondernemers en andere organisaties in Helmond. Bij het bepalen van het gewenste niveau zal rekening gehouden moeten worden met een minimaal niveau nodig voor het veilig gebruik van de openbare ruimte. Het aantal klachten zal mogelijk gaan toenemen.

Gebiedstype	City	Winkelcentra/ publiekslocatie	Woongebieden	Industrie
Scenario 1	Excellent	Extra	Gewoon	Gewoon
Scenario 2	Excellent	Extra	Gewoon	Sober
Scenario 3	Extra	Gewoon	Gewoon	Sober
Scenario 4	Gewoon	Sober	Sober	Sober

Huidig budget circa € 10.000.000 (inclusief wettelijke/verplichte maatregelen)

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Structureel verlagen onderhoudsniveau openbare ruimte			500.000	500.000

Programma 12 Milieu

Naast de afspraken vanuit de begroting 2014 gaan we voor een gelijkblijvende lastendruk tijdens deze bestuursperiode. Het uitgangspunt daarbij is dat de gemeentelijke lastendruk (OZB, riool- en afvalstoffenheffing) voor de inwoners in totaliteit – exclusief de inflatiecorrectie – in deze bestuursperiode niet omhoog gaat.

Afspraak 2014 (Passage bij bezuinigingen op pag 39 programmabegroting 2014)

Citaat:

Mogelijkheden van budgettaire effectuering van deze kostenverlagingen (op afval en rioleringen) t.b.v. de bezuinigingen bezien in samenhang met OZB (streven: gemeentebreed gelijkblijvende lastendruk). Vooruitlopend op dit bezuinigingsplan worden beoogde kostenbesparingen op afvalinzameling al in 2014 geëffectueerd en voor een bedrag € 800.000 doorvertaald in een verlaging van de afvalstoffenheffing. In het bezuinigingsplan is voorzien dat een bedrag van € 450.000 als tegenhanger hiervan wordt verrekend in de OZB, waarmee de woonlasten (behoudens inflatiecorrectie) gemiddeld gelijk blijven aan 2013. In het meerjarenperspectief is er rekening mee gehouden dat dit in 2015 zijn beslag krijgt.

Voorliggende bezuiniging omvat uitvoering van de afspraak 2014 met toepassing van het afgesproken principe. De ruimte, die ontstaat door de meevallende kostenontwikkelingen binnen de afvalstoffeninzameling en riooltaken, vanuit de jaren 2014 (Afval € 450.000) en over 2015 (Riool € 850.000), wordt benut binnen de OZB. Per saldo leidt dit tot lagere heffingen (afval en riolering) en een hoger tarief OZB, maar de stijging van de woonlasten in totaliteit blijft voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde lager dan wanneer over 2014 en 2015 alleen inflatiecorrectie was toegepast.

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Uitruil OZB inzake afval (verlaging 2014)	450.000	450.000	450.000	450.000
Uitruil OZB riolering 2015	400.000	400.000	400.000	400.000
Uitruil OZB riolering extra 2015	450.000	450.000	450.000	450.000

Programma 13 Bestuur en organisatie

13.1 Onderhoud gemeentelijke gebouwen en terreinen

De afgelopen 15 jaar zijn onderhoudsachterstanden in/aan gemeentelijke panden weggewerkt. Het budget voor het onderhoud en gemeentelijke gebouwen en terreinen wordt komende jaren generiek met circa 10% gekort. De bezuinigingen zullen niet ten laste gaan van het budget voor de uitvoering van wettelijke/verplichte maatregelen, zoals het onderhoud aan en de keuring van de lift of van het budget door derden aan Vastgoed beschikbaar gesteld.

Huidig budget circa € 2.800.000 (€ 900.000 wettelijke/verplichte maatregelen)

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Onderhoud gemeentelijk vastgoed		200.000	200.000	200.000

13.2 Samenwerking Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE)

Deze bezuiniging is inmiddels gerealiseerd. In de Regioraad van 19 februari 2014 is het geactualiseerd bedrijfsplan van het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) vastgesteld. Het RHCE heeft daarin diverse bezuinigingen op het gebied van beheerskosten (met name personele en huisvestingskosten) gerealiseerd. Daarnaast is de verdeling van de kosten vereenvoudigd, op basis van het toenemende vraag naar en aanbod van digitale informatie worden de kosten grotendeels verdeeld op basis van het aantal inwoners, in plaats van strekkende meters archief.

Huidig budget € 552.000 (de bezuiniging is al verrekend)

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Samenwerking Regionaal Historisch Centrum Eindhoven	128.000	144.000	183.000	186.000

13.3 Bijdrage Metropoolregio Eindhoven

De transitie van het SRE is inmiddels voor een groot gedeelte afgerond. Op dit moment is er een structureel overschot op het beschikbare budget. Deels wordt dit ingezet voor taken die we willen blijven doen, deels wordt het structureel bezuinigd.

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Bijdrage Metropool regio Eindhoven		100.000	100.000	100.000

13.4 Bezuinigingen op organisatie

Een bezuiniging op de organisatie kan gevonden worden in een verlaging van de personele lasten, huisvestingskosten en de kosten van de bedrijfsvoering. Een bezuiniging van deze omvang is niet eenvoudig en zal qua invulling ook afhankelijk zijn van de inhoudelijke keuzes die gemaakt worden bij de andere bezuinigingen en het organisatieontwikkeling traject dat is opgestart. Om een nieuwe structurele bezuiniging door te voeren zonder de kwaliteit van de organisatie aan te tasten, zal het nodig zijn incidenteel te investeren in opleidingen voor personeel en een optimale efficiënte bedrijfsvoering. Hierbij kan gedacht worden aan een verdere verbetering van de processen en de inzet van ICT toepassingen.

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Bezuinigingen op organisatie			3.000.000	3.000.000

Overig

14.1 Verlaging investeringsniveau

Jaarlijks wordt in het investeringsprogramma uitgegaan van een investeringsruimte van € 8,3 miljoen. De kapitaallasten daarvan (circa € 600.000) zijn op voorhand voorzien in de begroting en meerjarenbegroting en daardoor afgedekt in het begrotingssaldo van onze gemeente.

Van de jaarlijkse investeringsruimte van € 8,3 miljoen wordt een bedrag van € 5,9 miljoen afgezonderd en ingezet voor strategische investeringen. Concreet betekent dit, dat de investeringsruimte 2015-2018 ruim € 33 miljoen bedraagt, waarvan bijna € 24 miljoen voor strategische investeringen.

In dit bezuinigingsplan wordt voorgesteld op de investeringsruimte van € 33 miljoen een bedrag van € 8 miljoen te bezuinigen en wel € 4 miljoen op strategische investeringen en € 4 miljoen op het overige deel van het investeringsprogramma.

Een investeringsbedrag van €1 miljoen komt overeen met € 72.500 aan structurele budgetruimte. Voor elk jaar dat de investeringsruimte wordt verlaagd met €1 miljoen levert dat dus € 72.500 op aan structurele (bezuinigings-)ruimte. Dit wil zeggen dat als er 2 jaar € 1 miljoen per jaar minder wordt geïnvesteerd dit € 145.000 oplevert en 3 jaar € 217.500, etc.

We kiezen er voor om het investeringsniveau IVP 4 jaar lang met €1 miljoen te verlagen en voor de strategische investeringen kiezen we in 2016 eenmalig voor een verlaging van € 4 miljoen van het investeringsniveau.

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Verlagen investeringsniveau IVP	72.500	145.000	217.500	290.000
Verlagen investeringsniveau strategische investeringen		290.000	290.000	290.000

Alternatieve bezuinigingsvoorstellen

Hieronder treft u de lijst met alternatieve bezuinigingsmogelijkheden. Hiermee wordt u als raad in de gelegenheid gesteld uw eigen afwegingen te maken, het voorstel van het college aan te passen en op die manier de programmabegroting 2015 definitief sluitend te maken.

Programma 3 Vrijwilligerswerk en ondersteuning

Op vrijwilligerswerk en ondersteuning is bij de vorige bezuinigingsronde € 117.000 bezuinigd. De Raad heeft deze bezuiniging uitgesteld en wordt alsnog gerealiseerd. Wij stellen voor niet verder te bezuinigen op vrijwilligerswerk. Gelet op alle veranderingen in de samenleving hebben wij onze vrijwilligers en mantelzorgers hard nodig om het beroep op zwaardere zorgvormen op termijn terug te dringen. Het is eventueel wel mogelijk om te bezuinigen op de professionele ondersteuning van vrijwilligerswerk. Dit kan enerzijds door de subsidie aan de LEVgroep te verminderen waarmee hun makelaarsfunctie, het bij elkaar brengen van vraag naar en aanbod van vrijwilligers, wordt beperkt. Daarbij moeten wel andere systemen gericht op het matchen van vraag en aanbod verbeterd worden. Anderzijds zien wij dat vele organisaties in onze stad ieder hun eigen vrijwilligersondersteuning en werving van vrijwilligers georganiseerd hebben. Wij willen toe naar een organisatieoverstijgende vorm hiervan.

Het risico is echter aanwezig dat zonder voldoende ondersteuning door professionals onze buurten, wijken en vrijwilligersorganisaties niet genoeg slagkracht kunnen organiseren en de lokale netwerken niet versterkt worden. Dit kan negatieve consequenties hebben voor de noodzakelijke terugdringing van het beroep op zwaardere zorgvormen.

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Vrijwilligerswerk en ondersteuning		100.000	100.000	100.000

Programma 5 extra bezuiniging Cultuur

Het te bezuinigen bedrag op het programma cultuur kan verhoogd worden. Dit betekent wel dat de bezuinigingen ook gevonden moeten worden door het verlagen van de subsidies/bijdragen aan amateurkunst en de diverse culturele activiteiten die door vrijwilligers worden georganiseerd.

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Cultuur		500.000	500.000	500.000

Programma 6 Sportgala

We stoppen met het jaarlijkse sportgala waarbij we de kampioenen in het zonnetje zetten en onze waardering uitspreken.

Huidig budget: € 15.000

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Sportgala		15.000	15.000	15.000

Programma 6 Zwemvangnetregeling

Per 1 augustus 2006 heeft de gemeente het schoolzwemmen afgeschaft. Voor het afschaffen van het schoolzwemmen dient de gemeente aan Laco de Wissen tot 1 januari 2018 – het einde van het contract met deze organisatie – maandelijks een boete te betalen. Dit bedrag wordt nu benut voor de ingevoerde zwemnetregeling voor leerlingen van groep 6-8 die nog geen diploma A hebben en het invoeren van schoolzwemmen voor het speciaal onderwijs.

Als we het behalen van een zwemdiploma tot de verantwoordelijkheid rekenen van de ouders heeft het vervallen van deze bijdrage geen consequenties. Op jaarbasis halen rond 105 leerlingen het zwemdiploma via deze regeling. Het schoolzwemmen voor het speciaal onderwijs fungeert als een uurtje extra bewegingsonderwijs wat school, ouders en kinderen erg waarderen.

Huidig budget: € 120.000

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Zwemvangnetregeling				120.000

Programma 6 Zwemvoorziening

In 2018 sluiten we het huidige zwembad en we laten het volledig aan de markt over of er een nieuw zwembad komt. Het is de vraag of er een particulier is die zonder gemeentelijke subsidie een zwembad wil bouwen en exploiteren. Uit ervaringen bij andere gemeenten blijkt dat er tot nu toe nog geen marktpartijen belangstelling hebben in de financiering van de nieuwbouw – met de door gemeenten gewenste functies, zoals het gebruik door de zwemverenigingen – zonder dat er een exploitatiebijdrage tegenover staat. Bij volledige financiering door de markt is de kans groot dat kaartjes duurder worden en zwembadwater voor de verenigingen duurder. Dit laatste leidt of tot meer subsidie of tot hogere prijzen voor de leden.

Huidig budget: € 377.000

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Zwemvoorziening				377.000

Programma 11 Pollerpalen

De pollerpalen (elektronische palen die het autoverkeer reguleren) in Brandevoort de Veste verwijderen. Dit betekent wel verbodsborden plaatsen en het verbod handhaven.

Huidig budget: € 10.000

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Pollerpalen	10.000	10.000	10.000	10.000

Programma 11 Fietsparkeren

Opbrengsten genereren door het invoeren van betaald parkeren in de gemeentelijke fietsenstallingen à € 0,50 per stalling/dag. Daarbij zijn ook andere varianten denkbaar om te bezuinigen, zoals een deel van de fietsenstallingen gratis maar niet (langer) bewaakt, stallingen gratis maar beheer op afstand of een combinatie tussen betaald parkeren en beheer op afstand.

De mogelijke risico's zijn dat de resultaten die afgelopen jaren gerealiseerd zijn, zoals meer mensen op de fiets naar het centrum en minder gestalde fietsen in de openbare ruimte te niet worden gedaan. Ook moet geldgaring en waardetransport worden geregeld.

Huidig budget: € 161.000

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Fietsparkeren		150.000	150.000	150.000

Programma 11 Hertenkampen

Het volledig afstoten van de gemeentelijke activiteiten voor onderhoud en beheer door overdracht van de dierenparken inclusief de dagelijkse verzorging de dieren aan stichting Dierparken Jan Visser. De gemeente blijft eigendom van de grond. In een drietal parken zijn dierenparken van belang zijn voor de inrichting en gebruikswaarde van de parken. Onderhoud van de dierenparken inclusief de verzorging van de dieren is geen wettelijke taak. De verzorging en huisvesting van de dieren dient, eenmaal aanwezig, wel te voldoen aan wettelijke eisen (dierenwelzijn en -gezondheid). Op dit moment zijn de dieren eigendom van stichting dierenparken Jan Visser, de gemeente draagt zorg voor de dagelijkse verzorging en de stichting financiert de verzorging door dierenarts.

De dierenparken zijn onderdeel van de collectieve Helmondse historie en cultuur. De betrokkenheid van bewoners, bedrijven en andere organisaties is groot en biedt mogelijkheden om samen tot een oplossing te komen die bijdrage aan het voortbestaan van de dierenparken.

Huidig budget: € 57.000

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Hertenkampen			57.000	57.000

Programma 11 Verwijdering fontein

Om bezuinigingen te realiseren op de fontein zijn verschillende varianten mogelijk. Alleen minder draaiuren is niet voldoende, omdat dan onvoldoende bespaard kan worden op de personele component. De burgers denken verschillend over fontein. Een deel ziet het als verrijking van de leefomgeving, anderen storen zich aan het lawaai en de energie- en waterverspilling. Jaarlijks komen er klachten over fontein binnen.

Doordat twee fontein liggen op parkeerkelders vragen zij om veel onderhoud i.v.m. lekkagerisico's. Een vijftal fontein zijn aan de gemeente geschonken door stichting Carat, wijkverenigingen of hiervoor zijn maatschappelijke initiatieven geweest. Ook leveren enkele fontein bij droge zomers en een laag waterpeil een bijdrage aan de zuurstofhuishouding. Dit zijn factoren waarmee rekening gehouden moet worden als besloten wordt fontein weg te halen.

Huidig budget: € 72.000

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Verwijdering fontein	25.000	25.000	25.000	25.000

Programma 11 onderhoudsniveau openbare ruimte

Aanvullend op het eerdere voorstel om het onderhoudsniveau van de openbare ruimte kan gekozen worden voor een nog lager niveau. Dit leidt structureel lagere onderhouds- en beheerkosten.

Aanvullend op het eerdere voorstel om het onderhoudsniveau van de openbare ruimte te verlagen kan gekozen worden voor een nog lager niveau (scenario 5).

Gebiedstype	City	Winkelcentra/ publiekslocatie	Woongebieden	Industrie
Scenario 1	Excellent	Extra	Gewoon	Gewoon
Scenario 2	Excellent	Extra	Gewoon	Sober
Scenario 3	Extra	Gewoon	Gewoon	Sober
Scenario 4	Gewoon	Sober	Sober	Sober
Scenario 5	Sober	Minimaal	Minimaal	Minimaal

Dit leidt tot structureel lagere onderhouds- en beheerkosten, waarvan een fundamentele wijziging in en verlaging van de beeldkwaliteit het gevolg is. Grenzen van duurzame instandhouding van de openbare ruimte (veilig en functioneel) worden hierbij bereikt en komen onder druk te staan.

Huidig budget circa € 10.000.000 (inclusief wettelijke/verplichte maatregelen)

Bezuiniging in euro's

	2015	2016	2017	2018
Onderhoudsniveau openbare ruimte			500.000	500.000

Totaal overzicht bezuinigingen

Bezuinigingsvoorstellen

		Huidig budget	Budget aanpas sing	2015	2016	2017	2018
Programma 1 Veiligheid en handhaving				-	100.000	200.000	300.000
Bijdrage veiligheidsregio		5.007.000			100.000	200.000	300.000
Programma 3 Zorg en Welzijn				266.000	1.465.000	1.339.000	1.339.000
Accommodatiebeleid		2.100.000			500.000	500.000	500.000
Wmo individuele voorzieningen		3.717.000	x	266.000	215.000	89.000	89.000
Reëel ramen Wmo			x		500.000	500.000	500.000
GGD		1.200.000			50.000	50.000	50.000
Zorgboog		1.400.000			100.000	100.000	100.000
Algemeen Maatschappelijk Werk		880.000			50.000	50.000	50.000
Mantelzorg		320.000			50.000	50.000	50.000
Programma 4 Jeugd en onderwijs				172.000	552.000	587.000	587.000
Speeltoestellen		280.000			35.000	70.000	70.000
Leerlingenvervoer		1.175.000	x	50.000	50.000	50.000	50.000
Peuterspeelzaalwerk/VVE waarvan € 417.500 gemeentebudget		2.267.500		65.000	65.000	65.000	65.000
Leges kinderopvang/peuter-speelzaalwerk/ gastouderopvang				27.000	27.000	27.000	27.000
Schrappen restant budget onderhoud scholen		345.000	x		345.000	345.000	345.000
Budget Voortgezet Onderwijs		1.319.000	x	30.000	30.000	30.000	30.000
Programma 5 Cultuur				-	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Totaal professionele culturele instellingen		11.639.000			1.000.000	1.000.000	1.000.000
Programma 6 Sport en recreatie				-	30.000	110.000	110.000
Beheer sportvelden		360.000				80.000	80.000
Sport – klein onderhoud sportaccommodaties		179.000			30.000	30.000	30.000
Programma 7 Economisch beleid en werkgelegenheid				7.000	87.000	87.000	87.000
Algemeen budget Economie t.b.v. acquisitie en promotie		17.000		7.000	7.000	7.000	7.000
Innovatief vermogen bedrijfsleven		100.000			80.000	80.000	80.000
Programma 8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting				21.000	71.000	71.000	71.000
Verhogen leges bouwinitiatieven en bestemmingsplannen				21.000	21.000	21.000	21.000
Externe planontwikkeling	(netto)	100.000			50.000	50.000	50.000
Programma 9 Stedelijke vernieuwing & programma 11 Openbare ruimte: Centrum				50.000	100.000	100.000	100.000
Onderhoud en beheer centrum		269.000		50.000	100.000	100.000	100.000
Programma 11 Openbare ruimte en natuurbescherming				155.000	613.000	1.413.000	1.413.000
Wegenonderhoud		3.844.000			360.000	360.000	360.000
Landwegen		44.000		20.000	20.000	20.000	20.000
Openbare verlichting		1.352.000		75.000	75.000	75.000	75.000
Wegen reiniging		548.000				100.000	100.000
Mobiel toilet havenplein		10.000		10.000	10.000	10.000	10.000
Afschaffen muntgeld parkeren		2.585.000			48.000	48.000	48.000
Bewegwijzering		56.000	x	30.000	30.000	30.000	30.000
Hermarkering		69.000	x	20.000	20.000	20.000	20.000
Openbaar groen		2.367.000				200.000	200.000
Bosonderhoud	(netto)	180.000			50.000	50.000	50.000
Structureel verlagen onderhoudsniveau openbare ruimte	circa	10.000.000				500.000	500.000
Programma 12 Milieu				1.300.000	1.300.000	1.300.000	1.300.000
Uitruil OZB inzake afval (verlaging 2014)				450.000	450.000	450.000	450.000
Uitruil OZB riolering				400.000	400.000	400.000	400.000
Uitruil OZB riolering extra				450.000	450.000	450.000	450.000
Programma 13 Bestuur en organisatie				128.000	444.000	3.483.000	3.486.000
Onderhoud gemeentelijk vastgoed	circa	2.800.000			200.000	200.000	200.000
Samenwerking Regionaal Historisch Centrum Eindhoven		552.000		128.000	144.000	183.000	186.000
Bijdrage Metropool regio Eindhoven					100.000	100.000	100.000
Bezuinigingen op organisatie						3.000.000	3.000.000
Overig				72.500	435.000	507.500	580.000
Verlagen investeringsniveau IVP				72.500	145.000	217.500	290.000
Verlagen investeringsniveau strategische investeringen					290.000	290.000	290.000
Totaal voorstellen				2.171.500	6.197.000	10.197.500	10.373.000

Totaal overzicht alternatieve bezuinigingsvoorstellen

Alternatieve bezuinigingsvoorstellen

	Huidig budget	2015	2016	2017	2018
Programma 3 Zorg en Welzijn		-	100.000	100.000	100.000
Vrijwilligerswerk en ondersteuning			100.000	100.000	100.000
Programma 5 Cultuur		-	500.000	500.000	500.000
Extra cultuur			500.000	500.000	500.000
Programma 6 Sport en recreatie		-	15.000	15.000	512.000
Sportgala	15.000		15.000	15.000	15.000
Zwemvangnetregeling	120.000				120.000
Zwemvoorziening	377.000				377.000
Programma 11 Openbare ruimte en natuurbescherming		35.000	185.000	742.000	742.000
Pollerpalen	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Fietsparkeren	161.000		150.000	150.000	150.000
Hertenkampen	57.000			57.000	57.000
Verwijdering fonteinen	72.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Extra onderhoudsniveau openbare ruimte	circa 10.000.000			500.000	500.000
Totaal alternatieve voorstellen		35.000	800.000	1.357.000	1.854.000